

עדכון שנתי

סיכום צוות שיקוף והערכת פעילות תנועת הנוער ביישוב

תושבים יקרים,

לפני שנה התפתח דיון סוער סביב נושא מסגרת החינוך התנועתית לילדים ולנוער בכפר מנחם. כל זאת, לאור קשיים מהותיים שעלו בפני נציגי הציבור בישוב והצטברו לאורך השנים ללא מענה מספק. אלו הובילו את פורום החינוך להמליץ על בחינת אפשרות אחרת כמענה חינוכי-תנועתי, המלצה שקיבל וועד האגודה ונתן "אור ירוק" לבחינת התנהלות תנועות נוער שונות ברחבי הארץ, כתחילתו של תהליך למידה, הכנה והגשת אפשרויות (ביניהן גם השומר הצעיר) להצבעה והחלטה קהילתית. כאמור, מהלך זה הוביל לשיח קהילתי ואף למחאה עוצמתית מצד חניכים מההווה ומהעבר ומצד הוריהם, אשר חייב אותנו לשבת יחדיו ולערוך חשיבה מחודשת, משמעותית ובעלת ערך רב לאיחוי הפערים הקהילתיים שנוצרו בהקשר זה. האסיפה שהתקיימה בנושא זה העלתה את השאלה "מה אנחנו מבקשים לעצמנו מתנועת נוער?" ולהבנתנו את היסודות עליהם מושתתת תנועת נוער, לצד המאפיינים הייחודיים וההתאמות לכפר מנחם. בשיח עלו נקודות רבות וניתן לצמצם אותן לארבע עיקריות (שתיים באחריות התנועה ושתיים באחריות היישוב כאשר כולן משיקות ומתקיימות בסנכרון ובשיתוף פעולה):

התנהלות התנועה - דרישת היישוב לשמירה על סטנדרטים ארגוניים וניהוליים בדגש על בקרה ופיקוח תדירים על הנעשה בשטח ואחריות על המענה הבטיחותי בפרט ועל המענה לבקשות ההורים, ההורים המלווים ולנציגי היישוב, תוך שיתוף פעולה מלא בין הצדדים.

תפקיד הרכז - הקן התנועתי ביישוב כולל מספר גדול מאוד של ילדים ונוער, ומזמן אתגרים המחייבים ניהול של רכז/ת קן איכותי/ת, המסוגלת לתת מענה נקודתי לצרכים רבים ובמקביל להוביל אל מטרות ארוכות טווח תוך שמירה על איכות הביצוע. היישוב מבקש מעורבות ישירה בבחירת כל רכז/ת, קבלת רקע או קורות חיים והסכמה על קבלתם לתפקיד או על החלפתם, במידה ותפקודם לקוי במידה ניכרת.

התאמת אופן הפעילות למאפייני היישוב - לאור עומס מסגרות חברתיות, חוגים, לימודים ועוד, יש לייצר לילדים ולנוער סדר יום מאתגר שימלא את זמנם. זאת - ע"י בחירה במגוון פעילויות חינוכיות וערכיות אך באופן מאורגן המאפשר הצלחה תחת עומס סביר ומקדם, המביא לשיא של עשייה ומוטיבציה בפעילויות הקיץ של סיום כל שנה. הנושא מצריך קבלת החלטות וסדרי עדיפויות בקהילה ובמערכת החינוך שלנו על מנת לעמוד ביעד מורכב זה.

מעורבות קהילתית - קיומה של תנועת נוער משגשגת מחייב השקעת משאבים ומעורבות מצד הורי החניכים ומצד קבוצת הורים מלווה ותומכת באופן צמוד. החשיבות רבה לאור העובדה שמדובר בתנועת נוער שבה ממלאי התפקידים בשטח הנם צעירים וצעירות לאחר צבא, הנקלטים ליישוב חדש וזקוקים להכוונה, תמיכה ולמידה של מערכות ומשאבי המקום, לצד עמידה בשחיקה ובאתגרים הרבים שמזמנת פעילות כה נרחבת ואינטנסיבית.

נקודות עיקריות אלה, הן מקבילות ונוספות ל"אמנה" שנכתבה בזמן הקמתו של קן "כפר מנחם" בתנועת השומר הצעיר. על כן, עלינו לוודא שיסודות אלה, המחייבים את שני הצדדים לעשייה, מעורבות ועמידה בהתחייבויות, אכן מתקיימים ולצורך כך הוחלט באסיפה על הקמת צוות הערכה ושיקוף של הנעשה בשנה זו בתנועה וביישוב על מנת לשקם ולקדם את פעילותה של תנועת הנוער ולעמוד ביעדים שהוסכמו ונכתבו בתכנית העבודה השנתית שהציגה התנועה.

בשנה זו צוות השיקוף וההערכה התמקד בהיבטים תשתיתיים שעלו בשנים האחרונות כנקודות לשיפור דחוף. הבדיקה החלה בפגישות עם נציגי הצוות המלווה של ההורים, פגישה עם הרכז (יונתן פיינר), מעבר על מסמכי התוכנית ובהמשך קשר שוטף עם הרכז. בעקבות מצב הקורונה הצטמצמו מרחבי הפעילות של התנועה ובהתאם לכך הבדיקה, כאשר ההתייחסות הנה לתקופה שקדמה לשגרת חיינו הנוכחית ולמצב הקיים כיום נתייחס בסיכום הבא.

להתרחשותנו, שנת תש"פ הייתה שנת ביסוס מחדש של "השומר הצעיר" בכפר מנחם. ניכר כי חל שיפור משמעותי בהשוואה לשנה שקדמה לה. כמו כן, מורגשת רוח גבית מהתנועה ומהקהילה שלנו. רכז הקן וההורים המלווים הובילו תהליך של בנייה מחדש עם הרבה מוטיבציה לצד סדר וארגון. להיבטים התשתיתיים ניתן מענה באופן מידי: תקציב מסודר ומבוקר, דגש על בטיחות, מבנה ארגוני ברור ומאויש, תכנית שנתית כתובה ומוסדרת ושיפור נראות הקן וסביבתו (מבנה מתוקן וצבוע, תאורה, שולחנות גן, שילוט ועוד). כמו כן, הוקם והורחב צוות מלווה מהקהילה, ארבעה הורים שחילקו ביניהם את האחריות ועבדו באופן צמוד עם רכז הקן בשוטף (אחראית הצוות ומקשרת לפורום החינוך, אחראי תקציב ולוגיסטיקה, אחראית מערכי שיעור והדרכה, אחראית דו"חות ומעקבים).

היבט חשוב שראוי לציון מצד התנועה והן מצד הצוות המלווה, הינו הפתיחות לקבל את תהליך השיקוף וההערכה והרצון הכנה לשותף פעולה, ללמוד ולהשתפר. השיח המשותף הנו מקצועי ורציני ואנו מודים לבעלי התפקידים בשומר הצעיר ובצוות המלווה על נכונותם וראייתם העקבית את העיקר ואת החשוב - חינוך בנינו ובנותינו.

עם זאת, ישנם היבטים הדורשים המשך טיפול ושיפור, המרכזי בהם הוא המבנה ההדרכתי והניהולי של הקן, נמצא כי הקומונרים גרים רחוק יחסית מכפר מנחם ומומלץ לשקול מגורים שלהם ביישוב, על מנת לשפר ולהגביר את נוכחותם, דבר שהיה קיים בעבר במודל של השומר הצעיר והיה משמעותי מאוד לחוזק הקן. נושא נוסף לשיפור הינו הקפדה על הגעת החניכים עם חולצות שומריות, פעולה שתתרום לעלייה ברמת האחדות, המשמעת והאחריות האישית וכמובן להגברת הנראות ותחושת המעורבות במרחב הפיזי היישובי.

כמו כן, עולה חשש שהתשתית הטובה מאוד שנבנתה בשנה זו, הושגה לאור ריכוז מאמץ ייחודי ותאבד, באם הדברים לא יוחזקו וייתמכו כפי שהיה השנה (רכז חזק ודומיננטי, צוות הורים תומך ובקרה מצד הקהילה). על כן, חשוב להמשיך ללוות ולבדוק את פעילות התנועה ותמיכת הקהילה בהיבטים התשתיתיים כפי שנבדקו השנה, ביצירת מסורות ונורמות ובייסוד ושימור מנגנוני פעולה ופיקוח.

כל זאת לצד שימת דגש על פרטים והיבטים שלא נבדקו השנה: איסוף נתונים לגבי היקפי הגעה בשוטף ובאירועי שיא לאורך זמן ושימוש בנתונים אלה באופן יעיל ומידי ע"י המדריכים והצוותים הבכירים, בחינת שביעות רצון המדריכים, החניכים וההורים ותפישת התרומה בהובלת הפרויקטים לקהילה ברמה העקרונית והמעשית.

לסיכום, נעשה שיפור משמעותי בנקודות הקריטיות בנושאי בטיחות, ארגון והדרכה וכעת יש להמשיך במומנטום החיובי לקידום נושאים נוספים המחייבים התייחסות, שימור ושיפור.

בנוסף, עלינו לציין כי לאחר שנראתה מעורבות קהילתית משמעותית בקיץ שעבר, במהלך השנה נרתמו לצוות הליווי ולצוות ההערכה מעטים מאוד, שהתנדבו ליישום כלל הדרישות והבקשות שעלו מהציבור. וועד האגודה ופורום החינוך מברכים את המתנדבים הללו מקרב לב ובהערכה רבה ומבקשים שוב ממכם בקהילה ליצור קשר עם נציגי פורום החינוך ולהצטרף לצוותים לקידום נושאים אלו.

בכבוד רב,

וועד האגודה, פורום החינוך, צוות שיקוף והערכה.